

3

SECTOR INDUSTRIAL I ENERGÈTIC

3.1.

L'EVOLUCIÓ DEL PIB, DE L'OCUPACIÓ, DE L'ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL (IPI) I DE L'ÍNDEX DE PREUS INDUSTRIALS

En aquest apartat s'analitza l'evolució de la producció i l'ocupació del sector industrial. Aquesta informació es desglossa i s'amplia per estructures d'empreses i per les principals branques productives del sector industrial a les Illes Balears a partir de dades de l'Ibestat relatives a l'enquesta industrial. També s'analitzen l'índex de producció industrial (IPI), l'índex de preus industrials (IPRI) i altres indicadors conjunturals del sector industrial.

En línies generals, l'economia balear va caure un -21,6 % el 2020 respecte al 2019; la indústria va presentar un descens del -12,8 %. El sector més afectat per la COVID-19 va ser el que inclou l'hostaleria, amb una caiguda de quasi el -50 % (-46,1%). Però hi va haver sectors amb creixements positius respecte al 2019, com el sector primari (2,21 %); activitats sanitàries (3,5 %) i activitats financeres i assegurances (5,5 %) (vegeu el quadre IA-3.1).¹

Començant per l'evolució de les variables fonamentals, valor afegit brut i ocupació en el sector industrial, i amb les últimes dades corresponents a l'exercici del 2020, es constata, d'una banda, una substancial caiguda superior al -12 % de la producció respecte a l'any anterior i, d'altra banda, que malgrat aquesta caiguda, la producció i l'ocupació industrial han guanyat pes amb relació al total de l'economia balear.

Si bé aquestes variables havien mostrat en anys precedents una pèrdua de representativitat suau i constant en l'economia de l'arxipèlag, la pandèmia de la COVID-19 ha afectat de forma més important altres sectors, principalment els serveis, i, per tant, la indústria ha guanyat pes de forma indirecta.

Així, si el 2016 el pes del valor afegit brut industrial representava un 6,2% del total balear, el 2019 cau al 5,8 %; en el cas de l'ocupació, si el 2017 el seu pes en el mercat laboral era d'un 7,6 %, el 2019 descendeix fins a un 6,5 %. Enfront d'això, el 2020 el valor afegit brut industrial puja fins al 6,4 %, 0,6 punts percentuals més que l'any anterior, i l'ocupació creix 0,3 punts percentuals, fins al 6,8 % (vegeu el gràfic I-3.1).

Aquest guany de pes de la indústria balear en el conjunt d'economia és compatible amb una caiguda substancial de la produc-

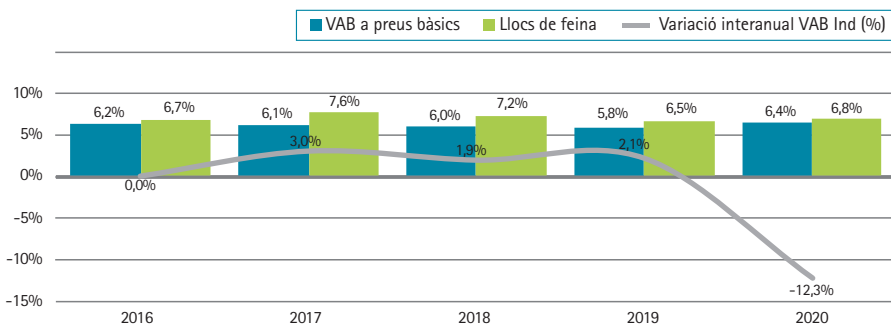
1. INE (2022). *Contabilidad regional de España*. https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736167628&menu=resultados&idp=1254735576581

ció durant el 2020 a causa de la COVID-19, la qual cosa es reflecteix en l'índex de producció industrial (IPI), que el 2020 cau 20 punts respecte al 2019, dels quals en recupera 10 el 2021, tot i que encara se situa 20 punts per sota dels 101,3 punts que presentava el 2017 (vegeu el quadre IA-3.2).

Un altre missatge negatiu que s'observa en la indústria balear amb aquest índex és la distància, cada vegada més àmplia, respecte d'Espanya. Si el 2017 era de 3,2 punts, el 2020 és de -24,3 punts i el 2021 de -23 punts; un vertader senyal d'alarma (vegeu el gràfic I-3.2).

Gràfic I-3.1.

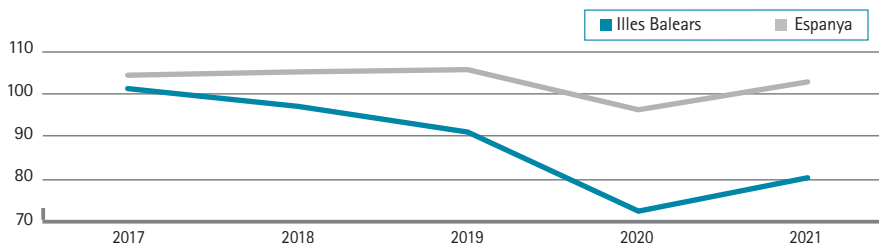
Pes del VAB en la indústria en relació amb el total i pes del llocs de feina en la indústria sobre el total de les Illes Balears (2016-2020)

Font: IBESTAT (2022). Comptabilitat regional anual. Disponible a: https://ibestat.caib.es/ibestat/page?p=px_tablas&nodeId=f8b775e5-8d22-4d5a-af3e-b6406cd7974f&path=economia%2Fcomptes-economicques%2Fcomptabilitat-regional&lang=ca (Accedit: 1 juny 2022)

Gràfic I-3.2.

Índex de producció industrial (IPI) a les Illes Balears i Espanya (base 2015) (2017-2021)

Font: INE (2022). Índex de producció industrial. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736145519&menu=resultados&idp=1254735576715 (Accedit: 1 juny 2022)

A pesar d'això, els preus industrials a les Illes Balears han mantingut un comportament semblant al de la resta de l'Estat. El 2020, la COVID-19 va refredar el comportament dels preus, però el 2021 els ha disparats. Així, si el 2019 l'índex de preus industrials a Espanya i les Balears era del 102 i del 103,7 respectivament, el 2021 augmenta fins a un 116,4 i un 132,7 (vegeu el gràfic I-3.3).

Les dades evidencien una indústria balear manco dinàmica en termes de producció (IPI), i més inflacionista en termes de preus (IPRI). Si analitzam els grups, veim que el de subministrament d'energia elèctrica i el d'indústries extractives presenten, en termes de preus i principalment la primera, bona part del comportament inflacionista del sector (vegeu els gràfics IA-3.2, IA-3.3 i IA-3.4).

3.2.

EVOLUCIÓ DE LES EMPRESES INDUSTRIALS

El 2020, el nombre d'empreses industrials a les Illes Balears va caure un -4,2 %, fins a les 4.834, amb 113 empreses menys, de manera que es va trencar una tendència positiva. El 2021, amb 4.735 empreses, continua aquesta tendència negativa amb quasi 100 empreses menys que l'any anterior, 95 de les quals pertanyen a la indústria manufacturera (vegeu el quadre I-3.1).

En la indústria manufacturera, ha estat especialment afectat el grup d'altres indústries manufactureres, amb 19

empreses menys el 2021 respecte al 2020; el de la indústria de l'alimentació, amb una caiguda de 15 empreses, i el de fabricació de mobles, amb una diferència negativa de 14 empreses respecte a l'exercici anterior (vegeu el quadre IA-3.3).

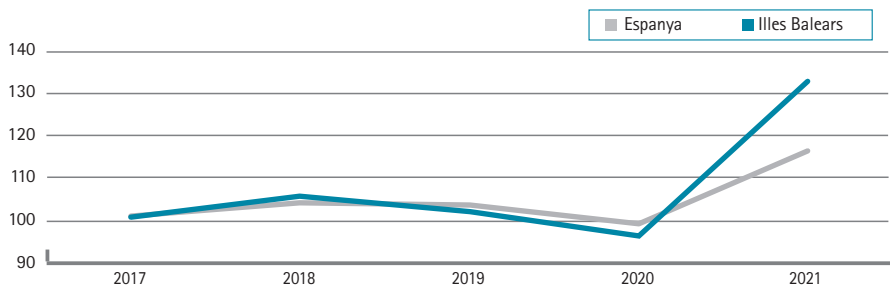
En qualsevol cas, podem extreure un aspecte positiu de les dades: si bé el 2021 no s'observa cap increment del nombre d'empreses en la indústria respecte del 2020, almenys sí que la gran majoria de grups no presenten cap variació negativa, atès que la variació zero és la dada més habitual.

Encara no estan disponibles les dades de resultats d'explotació de les empreses industrial del 2020 ni, per tant, del 2021.² Això, tenint en compte la importància i l'impacte de la COVID-19 en l'economia en general i en la indústria en particular, fa que l'anàlisi de les darreres dades del 2019 serveixin simplement per contextualitzar les diferents partides comptables per grups del sector industrial, però no per obtenir una estimació de la tendència del comportament futur del sector.

El 2019, els ingressos d'explotació en la indústria van pujar a més de 5 mil milions d'euros, import lleugerament inferior al del 2018. Aquesta data és conseqüència d'una caiguda de la facturació en el subministrament d'energia elèctrica (-2,8 %) que compensa l'important augment de vendes en indústries extractives (18,1 %) i de subministrament d'aigües (2,7 %) i un estacament en indústries manufactureres (1 %).

². La data de tancament d'aquest apartat és el juny de 2022.

Gràfic I-3.3.
Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI) a Espanya i a les Illes Balears
(base 2015) (2017-2021)

Font: INE (2022). Índex de preus industrials. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736147699&menu=resultados&idp=1254735576715 (Accedit: 1 juny 2022)

QUADRE I-3.1. NOMBRE D'EMPRESSES INDUSTRIALS (CNAE 09) A LES ILLES BALEARS (2020-2021)

	2021	2020	Dif. 21-20	% de var. 21-20
Total sector industrial	4.735	4.834	-99	-2,0%
B. Indústria extractives	51	52	-1	-1,9%
C. Indústria manufacturera	4.356	4.451	-95	-2,1%
D. Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	118	119	-1	-0,8%
E. Subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	210	212	-2	-0,9%

Font: INE (2022). Explotación estadística del directorio central de empresas. DIRCE. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736160707&menu=resultados&secc=1254736157638&idp=1254735576550 (Accedit: 1 juny 2022)

El resultat d'explotació és positiu per a tots els grups. En conjunt, en la indústria, és de més de 215 milions d'euros, dels quals el 45 % correspon a la indústria manufacturera, amb 96 milions d'euros. El subministrament d'energia elèctrica i el subministrament d'aigua, tenint un pes semblant d'aproximadament un 25 % cada un, guanyen entorn dels 50 milions d'euros. El 5 % restant correspon al grup d'indústries extractives, amb 12 milions d'euros aproximadament (vegeu els quadres I-3.2 i IA-3.5).

3.3.

EVOLUCIÓ DE L'OCUPACIÓ

De manera agregada, el 2021 no ha representat una recuperació en termes d'ocupació a conseqüència de l'impacte de la COVID-19 del 2020 en la indústria balear, però tal vegada sigui un punt a partir del qual el sector retorni a nivells d'anys enreure, ja que s'atura la pèrdua d'ocupació de l'exercici anterior, quan gairebé 1,2 milers de persones van perdre el lloc de feina.

QUADRE I-3.2. RESULTATS D'EXPLOTACIÓ PER AGRUPACIÓ I SECTOR D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2019) (MILERS D'EUROS)

	Total sector industrial	B. Indústries extractives	"C. Indústria manufacturera"	D. Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	E. Subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació
Ingressos d' explotació					
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	5.033.786,1	63.894,8	2.222.783,0	2.066.553,2	680.555,1
Volum de negocis	4.897.692,2	61.867,3	2.188.191,1	2.034.955,7	612.678,2
Altres ingressos d' explotació	136.093,9	2.027,6	34.591,9	31.597,6	67.876,9
Despeses d' explotació					
DESPESES D'EXPLOTACIÓ	4.818.726,4	51.701,7	2.126.853,3	2.016.944,6	623.226,9
Proveïments	2.933.088,1	15.272,1	1.194.538,7	1.488.561,9	234.715,4
Despeses de personal	800.176,0	13.861,4	532.508,4	70.046,3	183.759,8
Altres despeses d' explotació	662.603,3	18.929,2	333.894,7	191.607,1	118.172,3
Amortització de l'immobilitzat	272.198,1	3.989,5	68.832,8	117.012,8	82.363,0
Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat	142.655,8	-281,6	-6.301,2	149.694,1	-455,5
Altres resultats excepcionals	-1.803,4	-84,9	473,8	23,0	-2.215,4
INVERSIONS EN ACTIUS MATERIALS	162.260,7	3.976,3	63.559,9	74.332,7	20.391,8
Adquisició de l'immobilitzat material	183.070,6	4.873,3	76.121,0	79.795,8	22.280,5
Vendes de l'immobilitzat material	20.809,9	897,0	12.561,1	5.463,1	1.888,7

Font: IBESTAT (2022). Estadística estructural d'empreses. Sector indústria. Disponible a: <https://bestat.caib.es/ibestat/page?&p=px.tablas&nodeId=a9f2f290-bc16-4c4e-b1eb-65f9d93a64ad&path=economia%2Findustria-energia%2Findustria-empreses-macromagnituds&lang=ca> (Accedit: 1 juny 2022)

Aquest estancament del 2021 és fruit d'una indústria extractiva en què l'ocupació assalariada ha suportat bé la pandèmia i ha mantingut el dinamisme, al costat del subministrament d'aigües, amb un comportament semblant. El grup del subministrament d'energia elèctrica empitjora de forma clara la tendència negativa en ocupació assalariada registrada el 2020, amb una caiguda del $-4,7\%$. Finalment, el 2021 la indústria manufacturera manté els nivells d'ocupació del 2020 (vegeu el quadre I-3.3).

Abans d'analitzar l'evolució de les branques industrials, hem fet un exercici comparatiu per sectors econòmics de les Illes Balears quant a ocupació i atur. En concret, hem calculat el pes relatiu que representa l'ocupació en la indústria sobre el total del mercat laboral balear i el pes relatiu de l'atur en la indústria sobre l'atur total de l'economia balear.

Considerant aquest rati, l'anàlisi parteix de la premissa que un equilibri de pes entre l'ocupació i l'atur d'un sector econòmic determinat, és a dir que hi hagi un mateix pes dels llocs de feina i de les persones aturades respecte als totals corresponents, donaria una raó igual a 1. Si la raó és més gran vol dir que l'ocupació d'aquest sector té més importància relativa que el volum de persones aturades d'aquest sector respecte al total de persones aturades, és a dir, és positiu. I si la raó és menor a 1, la reflexió és justament la contrària.

Els resultats són evidents, la indústria balear és el sector que manté una raó, no tan sols superior a 1, sinó àmpliament superior a 1, amb una forquilla entre 2 i 5 punts, seguit

del sector dels serveis, entorn dels 2 punts i, en darrer lloc, la construcció, amb un 1 punt rellevant (vegeu el gràfic I-3.4).

És important destacar que en els darrers períodes postcrisi la indústria presenti un augment important en aquesta raó; així, durant la Gran Recessió va passar d'una raó de 2 punts el 2008 a quasi 5 punts el 2015, i el 2020 torna a mostrar aquest major dinamisme.

3.4.

EVOLUCIÓ DE LES BRANQUES INDUSTRIALS

Aquest punt se subdivideix en quatre apartats. En els dos primers es presenten dades relatives a l'enquesta industrial de l'INE a partir de la informació elaborada per l'Ibestat. En els apartats 3.4.3 i 3.4.4 s'analitzen amb més precisió algunes branques industrials més importants de la indústria balear, com la branca no manufacturera principal, energia i aigua, i dins les branques manufactureres, l'activitat de les indústries relacionades amb el sector de la construcció.

3.4.1. DADES GENERALS DE L'ESTADÍSTICA ESTRUCTURAL D'EMPRESES

Quasi el 80 % de l'ocupació i el 66 % de la despesa de personal en la indústria es destina a la indústria manufacturera, fet que indica una retribució inferior a la que es registra en altres subgrups de la indústria (vegeu el quadre IA-3.4).

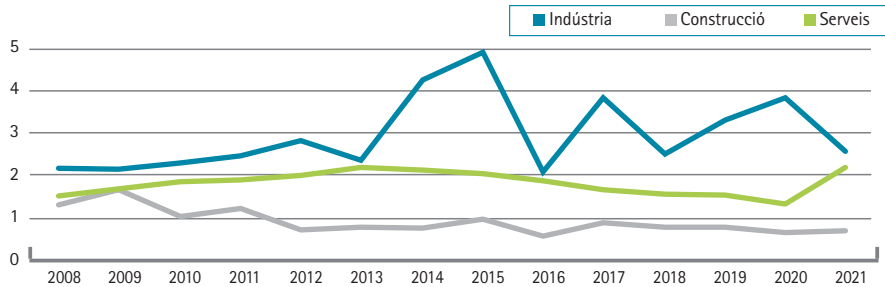
QUADRE I-3.3. OUPACIÓ ASSALIADA I PER COMPTE PROPÍ (RETA) A LES ILLES BALEARS (2017-2021) (MITJANA ANUAL)

B. Ind. extractiva		C. Ind. manufacturera		D. Subm. d'energia		E. Subm. d'aigua, residus		Total indústria			
R. general	RETA	R. general	RETA	R. general	RETA	R. general	RETA	R. general	% RETA		
2017	316,5	46,7	16.711,5	5.468,8	909,5	26,5	4.124,9	91,3	22.062,4	5.633,3	20,3
2018	321,8	47,7	17.200,9	5.521,8	875,6	25,8	4.321,2	95,7	22.719,5	5.690,9	20,0
2019	342,5	48,8	17.464,4	5.621,4	867,7	26,2	4.503,1	100,5	23.177,7	5.796,9	20,0
2020	350,1	47,9	16.438,1	5.533,3	845,8	25,9	4.461,0	101,3	22.095,0	5.708,4	20,5
2021	356,3	47,3	16.299,6	5.515,3	805,8	27,1	4.573,3	100,3	22.034,9	5.689,9	20,5
% de variació anual											
2017	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2018	1,7%	2,1%	2,9%	1,0%	-3,7%	-2,5%	4,8%	4,7%	3,0%	1,0%	-1,5%
2019	6,4%	2,4%	1,5%	1,8%	-0,9%	1,3%	4,2%	5,1%	2,0%	1,9%	-0,1%
2020	2,2%	-1,9%	-5,9%	-1,6%	-2,5%	-1,0%	-0,9%	0,8%	-4,7%	-1,5%	2,6%
2021	1,8%	-1,4%	-0,8%	-0,3%	-4,7%	4,5%	2,5%	-1,0%	-0,3%	-0,3%	0,0%

Font: IBESTAT (2022). Afiliats i comptes de cotització a la Seguretat Social (dades TGSS). Disponible a: https://ibestat.caib.es/ibestat/page?&p=px_tablas&nodeid=c6d84018-046c-4e4e-b111-fb2f17416531&path=economia%2Ftreball%2Fafiliacions-seguretat-social&lang=ca (Accedit: 8 juny 2022)

Gràfic I-3.4.

Raó entre el pes percentual de l'ocupació en la indústria en el mercat de treball versus el pes percentual de la desocupació en la indústria en relació amb l'atur total a les Illes Balears (2008-2021)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE (2022). Enquesta de població activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=ultiDatos&idp=1254735976595 (Accedit: 8 juny 2022)

Així, si dividim la despesa de personal pel nombre d'ocupats obtenim la retribució mitjana que, amb dades del 2019, se situa en la indústria balear en els 29,8 milers d'euros. En els grups de subministrament d'energia elèctrica és de 80,6 milers d'euros, amb un 3 % de l'ocupació i un 9 % de personal en la indústria; el subministrament d'aigua se situa entorn de 44 milers d'euros, i la indústria manufacturera, com hem avançat en el paràgraf anterior, és inferior a la mitjana, amb 25,2 milers d'euros (vegeu els quadres IA-3.4 i IA-3.6).

En la indústria manufacturera, el grup amb una retribució mitjana més elevada és la fabricació de maquinària i equip, amb 40,2 milers d'euros, seguida de productes farmacèutics, amb 34 milers d'euros, i la indústria química, amb 29 milers d'euros. En el mateix grup, els darrers són confecció de peces de vestir (11,1 milers d'euros), metal·lúrgia (18,2 milers d'euros) i indústria tèxtil (20,9 milers d'euros).

Quant a la inversió, el 2019, l'import total va pujar a més de 162 milions d'euros, dels quals el 46 % es va destinar al subministrament d'energia elèctrica; el 40 %, a la indústria manufacturera; el 13 %, al subministrament d'aigua, i la resta (4 %), a la indústria extractiva.

Si relacionam la inversió en actius materials amb els resultats d'explotació, podem comprovar com en el subministrament d'energia elèctrica les inversions aplicades el 2019 representen el 150 % dels resultats d'explotació; en la indústria manufacturera, un 66,3 %; en el subministrament d'aigua, un 36 %, i en indústries extractives, un 32,6 %.

El subgrup que presenta un percentatge més elevat és el de recollida i tractament d'aigües residuals, amb unes inversions de més de 5 milions d'euros que suposen en termes percentuals respecte dels resultats d'explotació un 5.400 %.

3.4.2. PRINCIPALS RESULTATS DE L'ENQUESTA INDUSTRIAL PER BRANQUES D'ACTIVITAT

En aquest apartat es presenten dades i informació relatives a productivitat del treball, excedent brut d'explotació, cost laboral unitari i quota d'excedents per branques d'activitat.

Pel que fa a la productivitat del factor treball, s'observa que amb dades del 2019 va arribar als 54,7 milers d'euros, 1,7 milers d'euros més que en l'exercici anterior. En el sector industrial, el subsector de subministrament d'energia elèctrica continua sent el que presenta una productivitat del factor treball més elevat, amb 509 milers d'euros.

A pesar d'aquesta elevada productivitat, la quota d'excedents és d'un 74,1 %, molt per sobre de la mitjana industrial, situada en el 46 %. Una evidència d'això és que aquest subgrup té el cost laboral unitari més baix, amb 167,3 euros, quan la mitjana és de 623 euros.

La indústria manufacturera és el grup amb la productivitat del factor treball més baixa (34 euros), el cost laboral unitari més elevat (876 euros) i la quota d'excedents més baixa (un 26 %). Aquestes dades demostren la necessitat que s'apliquin en aquest subgrup una innovació tecnològica que faciliti aconseguir més productivitat laboral.

En la indústria manufacturera destaca, en primer lloc, el subgrup de fabricació de begudes, amb un cost laboral unitari de 3.100 euros, que, juntament amb una

productivitat del factor treball de 29 milers d'euros, implica una quota d'excedents negativa.

En segon lloc, destaca la confecció de peces de vestir, amb un cost laboral unitari de 1.332 euros i una productivitat del treball encara més baixa que el grup anterior (17 milers d'euros), molt més reduïda que la productivitat del factor treball mitjà, que se situa entorn dels 55 milers d'euros, amb una quota d'excedents del 34 %.

En tercer lloc, destaca la fabricació de material i equip elèctric, amb un cost laboral unitari de 1.047 euros i una productivitat del factor treball de 40 milers d'euros, que dona com a resultat la quota d'excedents més baixa de tota la indústria balear.

A la coa, hi ha el subgrup de fabricació de productes farmacèutics, amb el cost laboral unitari més baix (628 euros), amb una productivitat del factor treball igual a la mitjana industrial (54 milers d'euros) i una quota d'excedents del 39,2 %.

Molt a prop hi ha la fabricació de productes minerals, amb un cost laboral unitari de 631 euros, una productivitat del factor treball quasi igual a la mitjana del sector i una quota d'excedents molt semblant a la del subgrup anterior.

El tercer subgrup per la coa és el de la fabricació de productes informàtics, amb un cost laboral unitari de 712 euros, una productivitat del factor treball de 56 milers d'euros i una quota d'excedents del 34 % (vegeu els quadres I-3.4 i IA-3.6).

QUADRE I-3.4. PRODUCTIVITAT APARENT DEL TREBALL, EXCEDENT BRUT D'EXPLITACIÓ (EBE) PER OCUPAT I COST LABORAL UNITARI A LES ILLES BALEARS (MILERS D'EUROS) (2019)

	Productivitat del treball (milers d'euros)	EBE per ocupat (milers d'euros)	Cost laboral unitari (euros)	Quota d'excedents (q) (%)
Total sector industrial	54,7	25,2	622,6	46,0%
B. Indústria extractives	69,5	37,7	465,9	54,3%
C. Indústria manufacturera	33,9	8,8	875,6	26,0%
D. Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	509,2	378,6	167,3	74,4%
E. Subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	63,2	32,6	672,2	51,5%

Font: IBESTAT (2022). Estadística estructural d'empreses. Sector indústria. Disponible a: https://ibestat.caib.es/ibestat/page?&p=px_tablas&nodeId=a9f2f290-bc16-4c4e-b1eb-65f9d93a64ad&path=economia%2Findustria-energia%2Findustrial-empreses-macromagnituds&lang=ca (Accedit: 1 juny 2022)

3.4.3. ENERGIA

Encara no estan disponibles les dades de la facturació elèctrica del 2021, però sí les del 2020; per tant, disposem dels primers registres de l'impacte de la COVID-19 en la facturació elèctrica a les Illes Balears.

El 2020, la facturació d'energia elèctrica va caure un -13,4 % respecte al 2019. Lide-ren la caiguda Eivissa i Mallorca, amb més d'un -14 % cadascuna, seguides de Formentera, amb un 12,8 %, i Menorca, amb un -9,1 % (vegeu els quadres I-3.5 i I-3.6).

Considerant les dades de l'INE, el 2020 el valor afegit brut a les Illes Balears va caure un -21,1 % respecte al 2019, i el producte interior brut per capita, un -22,7 %. Pel que fa a l'àmbit sectorial, la producció en la indústria mesurada pel valor afegit brut es va reduir un -12,8 % en el mateix període i un -13,7 % si centram l'anàlisi en la indústria manufacturera. Per tant,

la reducció en la facturació d'energia elèctrica en la indústria està perfectament alineada amb l'entorn econòmic afectat per la pandèmia.

Seguint amb la facturació d'energia elèctrica i baixant a l'àmbit de subgrup, el balanç del 2020 evidentment no és en general positiu si es relaciona la facturació i l'activitat econòmica. Aquesta caiguda en la facturació del -12,3 % se suma a la majoria de subgrups amb resultats negatius, en què destaca el combustible nuclear, amb el -37,3 %; les arts gràfiques, amb el -30,3 %, i la indústria de la fusta, amb una caiguda del -22 %.

Tot i això, hi ha hagut subgrups que durant el 2020 han presentat comportaments positius, algun amb augments substancials, com és el cas de la refinera de petroli, que ha passat de presentar un augment percentual de quasi el 9 mil per cent respecte al 2019.

QUADRE I-3.5. ESTRUCTURA DE LA FACTURACIÓ DE L'ENERGIA ELÈCTRICA EN LA INDÚSTRIA DE LES BALEARS PER ILLES (KW/h) (2019-2020)

	2020	2019	Var. (%)
Illes Balears	130.506.914,9	150.732.134,2	-13,4
Mallorca	97.030.577,1	113.131.232,1	-14,2
Menorca	21.600.233,3	23.765.633,4	-9,1
Eivissa	10.892.745,3	12.707.475,1	-14,3
Formentera	983.359,3	1.127.793,7	-12,8

Font: IBESTAT (2022). Facturació d'energia elèctrica (GESA). Disponible a: https://ibestat.caib.es/ibestat/page?&p=px_tablas&nodeld=8b419725-bb6e-4710-a94f-34f08a4ad5ba&path=economia%2Findustria-energia%2Ffacturacio-energia-gesa&lang=ca (Accedit: 1 juny 2022)

QUADRE I-3.6. FACTURACIÓ DE L'ENERGIA ELÈCTRICA (kWh) (GESA) DE LES ACTIVITATS DEL SECTOR DE LA INDÚSTRIA A LES ILLES BALEARS (2019-2020)

	2020	2019	Dif. 20-19	% de var. 20-19
Total	140.637.784	160.375.135	-19.737.352	-12,3
Extracció i aglomeració de carbó	102.550	88.765	13.784	15,5
Extracció de petroli i gas	21.513	24.649	-3.136	-12,7
Combustible nuclear i altres energies	165.765	264.513	-98.748	-37,3
Coqueries	2.751	2.560	191	7,4
Refineria de petroli	45.517	508	45.009	8.858,3
Producció i distribució d'energia elèctrica	3.031.898	2.778.672	253.226	9,1
Fabricació i distribució de gas	367.808	286.001	81.807	28,6
Mines i pedreres (no energètiques)	7.077.088	7.355.323	-278.235	-3,8
Siderúrgia i fosa	5.960.874	7.272.997	-1.312.123	-18,0
Metal·lúrgia no fèrria	34.504	37.263	-2.759	-7,4
Indústria del vidre	2.136.015	2.424.998	-288.983	-11,9
Ciments, calçs i guixos	2.216.439	2.786.830	-570.391	-20,5
Altres materials de construcció	9.359.261	10.166.570	-807.308	-7,9
Química i petroquímica	3.416.340	4.359.988	-943.648	-21,6
Màquines i transformacions metàl·liques	2.283.203	2.364.833	-81.629	-3,5
Construcció i reparació naval	3.864.426	4.135.293	-270.867	-6,6
Construcció d'automòbils i bicicletes	11.863.642	13.470.579	-1.606.938	-11,9
Construcció d'altres mitjans de transport	58.948.541	67.139.020	-8.190.479	-12,2
Alimentació, begudes i tabac	6.326.905	8.064.352	-1.737.447	-21,5

continua

	2020	2019	Dif. 20-19	% de var. 20-19
Indústria tèxtil, confecció de cuir i calçat	852.375	960.133	-107.758	-11,2
Indústria de fusta, suro (no fabricació de mobles)	1.065.284	1.364.998	-299.714	-22,0
Pastes papereres, paper, cartró	5.299.712	6.680.847	-1.381.134	-20,7
Arts gràfiques i edició	6.064.505	8.702.444	-2.637.939	-30,3
Indústria del cautxú, plàstic i altres indústries	10.130.869	9.643.001	487.867	5,1

Font: IBESTAT (2022). Facturació d'energia elèctrica (GESA). Disponible a: https://lbestat.caib.es/lbestat/page?&p=px_tables&nodeld=8b419725-bb6e-4710-a94f-34f08a4ad5ba&path=economia%2Findustria-energia%2Ffacturacio-energia-gesa&lang=ca (Accedit: 1 juny 2022)

Notes: Les dades de facturació elèctrica es refereixen a estimacions de consum real, i això provoca que alguns registres puguin tenir valors negatius una vegada fets els ajustos.

Altres subgrups que tenen uns creixements en la facturació han estat la fabricació i la distribució de gas, amb un 28,6 %; l'extracció i l'aglomeració de carbó, amb un 15,5 %; la producció i la distribució d'energia elèctrica, amb un 9,1 %; les coqueries, amb un 7,4 %, i les indústries del cautxú, amb un 5,1 %. Totes estan relacionades amb les activitats declarades com a essencials (vegeu els quadres I-3.7 i IA-3.7).

Quant a la producció i la demanda, Mallorca supera la demanda en quasi 740 mil MW/h, al contrari del que han registrat la resta de les illes, que són deficitàries, en especial Eivissa, on la producció és de quasi 250 mil MW/h i la demanda de quasi 870 mil MW/h, és a dir, tres vegades superior.

Si analitzam les dades en termes percentuals, el 2020 va suposar una caiguda de producció i de demanda a totes les illes, principalment de la primera. A Mallorca, la producció va caure un -14 % i la demanda un -19 %; a Menorca, un -27 % i un -18 %; a Eivissa, un -67 % i un -19 %, i a Formentera, un -56 % i quasi un -19 %.

Enfront d'aquestes dades, el comportament percentual de la producció i de la demanda del 2021 respecte a 2020 és d'una forta recuperació, amb taxes importants a tot l'arxipèlag.

La recuperació de l'oferta i la demanda a Mallorca presenta uns creixements percentuals entorn del 10 %. Menorca recupera en producció la meitat de la demanda, amb taxes d'un 6,5 % i d'un 12,7 % respectivament. Eivissa és l'illa que obté uns resultats més elevats juntament amb Formentera, amb creixements en la producció entorn del 80 % tant a Eivissa com a Formentera i augments de la demanda del 15 % i del 20 % respectivament.

Amb referència al consum de productes petrolífers líquids, disposam de dades fins al 2021, fet que ens permet obtenir una altra perspectiva de l'impacte de la COVID-19.

En línies generals, el 2021 cap dels productes petrolífers no va recuperar els nivells de consum previs a la pandèmia. Centrant l'anàlisi en el consum de gasolina, el con-

sum de la 95 va caure durant la COVID-19 un -21,25 %, i a pesar del creixement el 2021 de més d'un 15 %, queda per sota del nivell del 2019 en més d'1,5 milions de tones. El consum de gasolina 98 va caure un -17,5 % durant el 2020, i la recuperació és d'un escàs 4,6 % el 2021 respecte a l'exercici anterior, de manera que queda lluny del consum registrat el 2019 en menys de 165 mil tones.

Quant al consum de gasoil A, és especialment significatiu que la caiguda de consum el 2020 sigui d'un -16,6 % i la recuperació el 2021 d'un 4 %, de manera que queda un consum total de 9 milions de tones menys respecte al consum del 2019. El consum de gasoil B va augmentar el 2020 un 4,5 %, però el 2021 s'ha reduït un -6,3 %; comparativament, el consum és 270 mil tones més reduïdes respecte al 2019. Quant al gasoil C, la caiguda el 2020 és del -33,1 %; el 2021 el comportament continua aquesta senda negativa,

amb un -12,5 %; el consum del 2021 és 2 milions de tones més baix que el 2019.

Això, al costat del comportament dels darrers anys del percentatge que representen els combustibles *bio* en el total consum, reflectit en una pèrdua de pes suau i constant, deixa veure la implantació dels vehicles més sostenibles, com els híbrids o els elèctrics.

Si observem el comportament del consum de gasolina i de gasoil en termes agregats i durant un període de temps més llarg, podem comprovar que la tendència en el consum d'aquests combustibles presenta dinàmiques diferents, però amb un mateix escenari final. Per un costat, la gasolina, amb una clara tendència negativa quant al volum de consum, és la que va aproximant el volum consumit, amb tendència a igualar-lo, al més estable del gasoil, que manté un nivell substancialment inferior.

QUADRE I-3.7. PRODUCCIÓ I DEMANDA ELÈCTRICA A LES BALEARS PER ILLES (MW/h) (2021)

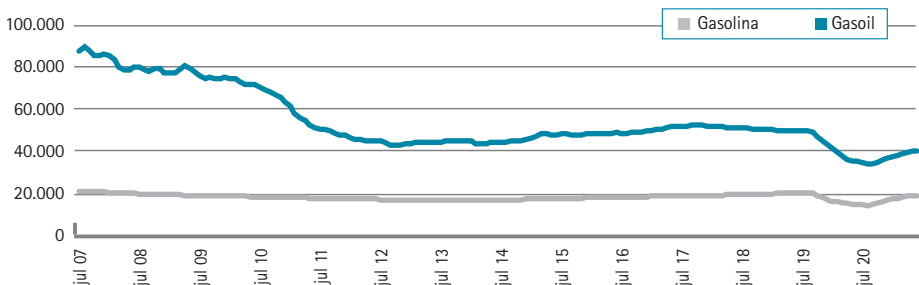
	Producció	Demanda	Diferència
Mallorca	4.882.611,7	4.144.603,9	738.007,8
Menorca	383.050,4	452.639,2	-69.588,8
Eivissa	245.645,1	866.948,0	-621.302,9
Formentera	15.157,0	62.272,8	-47.115,8
Variació respecte al 2020 (%)			
	Producció	Demanda	Diferència
Mallorca	4.882.611,7	4.144.603,9	738.007,8
Menorca	383.050,4	452.639,2	-69.588,8
Eivissa	245.645,1	866.948,0	-621.302,9
Formentera	15.157,0	62.272,8	-47.115,8

Font: IBESTAT (2022). Producció i demanda d'energia elèctrica (REE). Disponible a: https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/887047df-4c1c-4922-9179-669edcf62213/28b70edd-8cf9-4369-b6f7-32305c5a62d0/es/ree_1006.px (Accedit: 1 juny 2022)

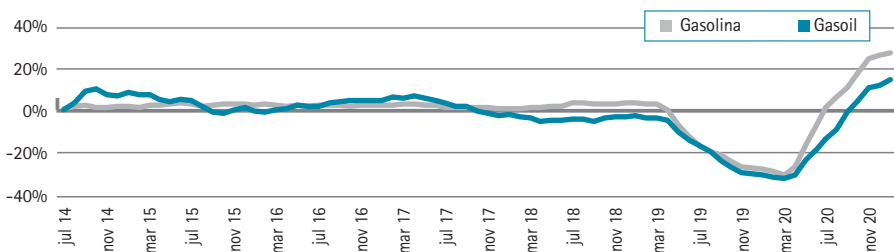
QUADRE I-3.8. CONSUM DE PRODUCTES PETROLÍFERS A LES BALEARS (2017-2021) (TONES)								
	Gasolina 95 IO	Gasolina 98 IO	% bio en gasolines	Gasoil A	Gasoil B	Gasoil C	% bio en gasoils	Fueloil BIA
2010	0,0	203.451,5	18.834,6	6,7%	391.773,8	72.240,6	385.341,1	5,9%
2015	0,0	201.265,5	11.491,9	6,9%	395.522,0	44.829,0	138.211,2	4,3%
2019	0,0	229.423,9	14.244,4	3,4%	409.631,8	50.092,3	140.037,0	8,0%
2020	0,0	167.564,2	11.146,9	3,7%	300.200,8	48.738,8	72.820,4	7,2%
2021	13.530.831,6	1.034.949,2	3,5%	60.823.127,8	12.567.454,1	2.936.536,0	6,3%	3.645.119,1

Font: CORES (2022). Estadísticas. Disponible a: <https://www.cores.es/es> (Accedit: 1 juny 2022)

Gràfic I-3.5a.
Consum dels principals productes petrolífers (tones) a les Illes Balears (2007-2021)
(mitjana centrada d'ordre 12)

Gràfic I-3.5b.
Consum dels principals productes petrolífers (tones) a les Illes Balears (2014-2021)
(taxa centrada d'ordre T12-12 sobre sèrie original)

Font: CORES (2022). Estadísticas. Disponible a: <https://www.cores.es/es> (Accedit: 1 juny 2022)

També estudiant un període més llarg de temps, però centrant l'anàlisi en les taxes de creixement de les sèries de consum de gasolina i gasoil, observam amb claredat que hi ha un comportament més o menys estable durant els darrers 8 o 10 anys fins a la pandèmia, amb una caiguda molt considerable, com ja s'ha comentat, el 2020, i la posterior recuperació el 2021, però sense arribar als nivells de consum d'anys enrere (vegeu el quadre I-3.8 i el gràfic I-3.5a i I-3.5b).

En termes agregats, el 2021, a les Illes Balears, hi ha 85 pedreres, de les quals gairebé el 68 % són a Mallorca; l'11 %, a Menorca, i la resta, a Eivissa i Formentera (vegeu el quadre IA-3.8).

3.4.4. INDÚSTRIES RELACIONADES AMB EL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ

La indústria del ciment és l'activitat principal de les indústries relacionades amb el sector de la construcció. L'evolució d'aquesta indústria es presenta a l'apartat de construcció i habitatge d'aquesta memòria, ja que la producció i el consum de ciment és un dels principals indicadors d'activitat del sector de la construcció.